

Priekšvārds

Krājums *Mūzikas akadēmijas raksti* šoreiz ietver divējādu tēmu loku. Pirmie trīs pētījumi veltīti atšķirīgiem kultūrvēstures periodiem (renesansei, 19. un 20. gadsimtam), taču tos vieno rubrikas nosaukumā formulētā vadlīnija – *Mākslinieks un laikmets*. **Ilze Šarkovska-Liepiņa** pievēršas Burkardam Valdisam – nozīmīgai personībai Livonijas un Vācijas vēsturē, literātā, dramaturgam un arī skaņradim, proti, psalmu melodiju autoram. Šo daudzpusību, tās ciešo saikni ar renesanses un reformācijas laikmeta garu pētniece atklāj, izmantojot bagātīgu vēstures liecību klāstu. Arī sekojošais **Kevina K. Kārnsa** raksts par grafiķa un gleznotāja Maksa Klingera *Brāmsa fantāziju* ir starpdisciplināras ievirzes. Tas veltīts polemikai starp 19. gadsimta kultūras pārstāvjiem – turklāt polemikai neierastā rakursā. Johanna Brāmsa un Maksa Klingera kritisko attieksmi pret Riharda Vāgnera idejām autors saskata nevis viņu verbālajos tekstos, bet skaņās un vizuālajos tēlos iešifrētos simbolos. Savukārt **Armanda Šuriņa** raksta centrā ir latviešu simfonīķis Ādolfs Skulte; tādējādi autors turpina savu jau iepriekšējā krājumā aizsākto, šim skaņradim veltīto publikāciju sēriju. Līdzās izvērstam mūzikas stila raksturojumam viņš skar arī citas Ā. Skultes interešu sfēras – astronomiju, elektroniku, automehāniku utt. Pētnieka secinājums veido šķietami paradoksālu, bet likumsakarīgu arku ar rubrikas pirmo rakstu: Ā. Skultes pievēršanās dažādām radošās darbības jomām *rosīna asociācijas ar renesanses un klasicisma laikmetiem tipisko pasaulredzējumu, ar īstu renesanses tipa cilvēka daudzpusību un izziņas entuziasmu* (no A. Šuriņa raksta).

Rubriku *Skaņdarbs harmonijas, formas un žanra pētnieku skatījumā* ievada **Ilma Grauzdiņa**. Viņa atklājusi jaunu un interesantu nišu Jāņa Ivanova mūzikas izpētē – komponista kadences, kurās savdabīgi izpaužas viņa stila koncentrāts. Šī tēma risināta, aplūkojot J. Ivanova 24 skicējumus klavierēm. **Jeļena Lebedeva** iztīrā Pētera Plakida Koncertu divām obojām un stīgu orķestrim – skaņdarba raksturojums balstīts krievu autores Valērijas Cenovas piedāvātajā sistēmā, kura piemērota dažādu stilu mūzikas, taču jo īpaši 20./21. gadsimta kompozīciju analīzei. Līdzīgā aspektā vērtīgs sekojošais **Ilonas Būdenieces** raksts. Viņas uzmanības centrā ir lietuvietes Gražinas Daunoravičiēnes izstrādātā žanru teorija, kuras ietvaros formulēts laikmetīgās mūzikas izpratnei būtiskais librožanra jēdziens. I. Būdeniecei tas bijis dzinulis meklēt radniecīgas parādības latviešu skaņumākslā – no šī viedokļa plašāk aplūkoti Pētera Vaska skaņdarbi, kuru nosaukumos ietverts vārds *mūzika*. Savukārt **Endijs Renemanis** pievēršies kādam retāk sastopamam žanram Jura Karlsona

daiļradē – viņa *Koncertam simfonijai* divām klavierēm un orķestrim. Tā iztirzājumā interesi saista gan formas, dramaturģijas un pianisma īpatnību raksturojums, gan centieni atrast skaņdarbā iešifrētus simbolus – senās latviešu rakstu zīmes.

Rolanda Kronlaka pētījums iepazīstina lasītāju ar vēl kādu Latvijā līdz šim mazzināmu laikmetīgās mūzikas analīzes metodi, kuras pamats ir Rietumu muzikoloģijā plaši aprobētā skaņkopu teorija. Tādējādi krājums *Mūzikas akadēmijas raksti* sniedz vairākus impulsus, kas varētu bagātināt arī mūsu mūzikas zinātnes metodogisko bāzi.

Krājuma sastādītāja Baiba Jaunslaviete